ANUL III. — Nr. 907. O SINGURĂ EDIȚIE MERCURI, 7 AUGUST 1891

NUMĔRUL 10 BANĬ

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREĬ LUNĬ
și se plătesc tot-d'a-una 'nainte

In Bucureștĭ la casa Administrațieĭ.
Din Județe și Străinătate prin mandate postale.
Un an în țară 30 leĭ; în străinĕtate 50
Șease lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ „ 13
Un număr în Străinĕtate 15 banĭ
MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuĭŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANĬ

ANUNCIURILE
Din BUCUREȘTĬ și JUDEȚE se primesc
NUMAĬ la ADMINISTRAȚIE.
Din STRĂINĔTATE, direct la administrație și la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . . . 0.30 b. linia
„ „ „ III . . . . . . 2.— leĭ „
„ „ „ II . . . . . . 3.— leĭ „
Inserțiunele și Reclamele 3 leĭ rândul.
LA PARIS, ziarul se găsește de vênzare cu numĕrul la kioscul No. 117, Boulevard St.-Michel.
UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

București, 6 August 1891.

Reforma școlară în Germania

II

Să ne ierte cetitoriĭ că începem schițele noastre privitoare la reformele învĕțământuluĭ în Germania cu o mică escursiune monarhico-socialistă. Zicem să ne ierte, căcĭ nu am dori ca să se spuie despre noĭ „vrabia mălaiŭ visează“ și că la orĭ-ce prilej, bine saŭ rĕŭ venit, vorbim de dorințele și aspirațiile noastre democratice. Se vor întreba mulțĭ: ce are de a face Monarhia saŭ Socialismul cu reformele în învățămênt, cu Școala? Foarte mult. Nu este oare Școala de azĭ pusă în serviciul claseĭ stăpânitoare? Nu e dânsa azĭ maĭ departe de cât orĭ când de misiunea ce ar trebui s'o aibă? Spațiul nu ne permite spre a intra în amănunte despre cele ce se învață într'însa; dar întrebăm pe cetitorĭ: nu părăsim noĭ oare cu toțiĭ băncile școaleĭ înbibațĭ cu tot felul de prejudiciĭ politice, social-economice și religioase? Nu se bat oare „cunoștințele“ ce le căpătăm noĭ acolo, cap în cap, cu cele maĭ elementare adevĕrurĭ? Cine dintre noĭ n'a luptat și nu luptă mult după ce a părăsit școala, spre a alunga din capu-ĭ acele definițiĭ greșite și pǎrtinitoare despre stat și societate, virtuțĭ cetățeneștĭ, datoriĭ *religioase*, etc? Și ceia ce e și maĭ trist: foarte puținĭ reușesc a se emancipa, ajung a se debarasa de ideile preconcepute; ceĭ maĭ mulțĭ, formează în viață acea armată puternică de inconștiențĭ carĭ servesc ca instrumente în mâinele propriilor lor sugrumătorĭ. Educația din școală este într'adevĕr ceva îngrozitor. In ea se preconizează ridiculul „drept divin,“ se sfințește exploatarea omuluĭ prin om, se'ntipărește în mintea fragedă a copilului deosebirile de clase dintre bogațĭ și săracĭ, plăcuțĭ și neplăcuțĭ luĭ D-zeŭ și nenorocita idee, nespus de nenorocită de „o turmă și un păstor.“

Când imediat după oara de religie urmează — cum s'a întâmplat cu subscrisul — oara de Geologie; și pe când cea dintâĭ ne arată că D-zeŭ a zis numaĭ și „s'a făcut,“ cea de a doua ne vorbește de lungĭ procese geologice, de procese care se maĭ petrec sub ochiĭ noștri, de data aparițieĭ plantelor și a omuluĭ pe pămênt; cu ce iubire de adevĕr, cu ce morală și moralitate, cu ce cunoștințĭ vĕ așteptațĭ să iasă copilul din școală? Și să ne maĭ mirăm noĭ oare de progresul atât de lent ce'l face și cât de greŭ să emancipează „regele universuluĭ?“ Și toate acestea se fac numaĭ și numaĭ fiind-că așa cer interesele claseĭ stăpânitoare: o spoială de cultură și încă și aceasta falșă, o minciună. Ba astă-zĭ, cu cât contrasturile sociale și lupta de emancipare devin maĭ înverșunate, cu atât această clasă care'șĭ vede peirea cu ochiĭ face și maĭ marĭ sforțărĭ spre a pune mâna pe școală, ca și când ea n'ar fi fost până acum de cât un câmp neutru, un isvor nesecat de lumină. Cu cât însă „păturile superpuse“ vor căuta a ne depărta maĭ mult de adevĕr, și a depărta școala de misiunea eĭ cu atât elementele democratice din întreaga lume, vor lupta cu maĭ multă amărăciune contra societățeĭ burghezeștĭ și a instituțiilor eĭ.

S'a imputat adesea socialiștilor, în special la noĭ, cum că eĭ propagă ideĭ „subversive“ la copiĭ de școală, la gimnaziștĭ. Și subscrisul a încriminat aceasta în convorbirĭ particulare. Trebue să recunoaștem însă azĭ, adevĕrul o cere, că n'aveam nicĭ un drept a face una ca asta, câtă vreme Statul burghez, Statul de clasă sucește mintea sănătoasă și clară a copiluluĭ cu ideĭ și noțiunĭ esclusive în interesul sĕŭ, d'îndată ce deschide ușa primeĭ clase primare!

Dar destul. Volume s'ar putea scrie despre înverșunata luptă în și'n juriul școaleĭ; o adevĕrată luptă politică și social-economică. Intențiunea noastră nu este însă aceasta și dacă am atins-o astă-zĭ în treacăt în rîndurile de maĭ sus, apoĭ este fiind-că vroim să vorbim maĭ întâiŭ de reformele școlare ale Impĕratuluĭ Germanieĭ înainte de a ne ocupa de adevĕratele și serioasele reforme propagate de societatea „*Verein für Schulreform.*“

Si de ce adică, ne vor întreba cetitoriĭ, ne maĭ ocupăm de planurile de reforme ale luĭ Wilhelm când singur le declarăm de neserioase? Rĕspundem: în primul rînd, ca să dovedim temeinicia celor susținute de noĭ în articolul de azĭ, și al doilea ca să nu se confunde mișcarea de reformă pornită de la Impĕrat cu cea ce vine din popor.

Progresele urieșe ale socializmuluĭ german inspiră luĭ Wilhelm cele maĭ marĭ îngrijirĭ. De la suirea sa pe tron el a dat o deosebită atenție mișcăreĭ uvriere care'ncepe să se întinză, să se lățească la țară și chiar în armată. Vĕzănd greșalele predecesorilor sĕĭ, el s'a decis a lupta cu alte arme contra ideilor subversive. A trimis pe Bismarck să se plimbe a lăsat să cază legea contra socialiștilor care n'a făcut de cât educația partiduluĭ uvrier, a convocat la Berlin celebra conferință internațională pentru o regulare a munceĭ, a făcut însfârșit oare-care concesiunĭ pe toată linia și convingându-se în cele din urmă că cu toate astea el nu-ĭ în stare a opri „șivoiul revoluționar“ s'a decis a pune mâna pe școală, care după dânsul trebue să dea poporuluĭ o educație monarchică și religioasă în toată puterea cuvântuluĭ.

La 1 Maĭ 1889, apăru în *Monitorul Imperiuluĭ* o ordine de zi a luĭ Wilhelm din care estragem nrmătoarele:

„De mult m'a preocupat gândul de a mĕ folosi de școală spre a lupta contra respândireĭ ideilor socialiste și comuniste. In întâia linie școala trebue să facă să se priceapă *cum trebuie* ideia de stat și de societate prin *cultivarea fricei de Dumnezeŭ și a dragosteĭ de Patrie.* Intr'un timp când erorile și minciunile socialiste sunt rĕspândite cu atâta zel, școala trebue să facă o îndoită sforțare spre a învĕța *numaĭ ceea ce este adevĕr, numaĭ cea ce e în realitate și cea ce e realizabil și cu putință pe lumea asta.* Ea trebue să'șĭ dea cele maĭ marĭ silințĭ ca să convingă tinerimea cum că învĕțăturele democrațieĭ-sociale nu numaĭ contrazic poruncele luĭ D-zeŭ și morala creștină ci că în realitatete sunt irealizabile și că sunt vĕtămătoare în consecințele lor, atât pentru individ cât și pentru societate. In cercul obiectelor de studiu trebue să intre maĭ mult încă de cât până acu istoria modernă și contemporană și să se dovedească că numaĭ puterea statuluĭ e 'n stare a ocroti pe individ, familia, libertatea sa, drepturile sale. Tinerimeĭ scolare să-ĭ se arate cum Regiĭ Prusteĭ și-aŭ dat în tot-d'a-una osteneala de a ameliora condițiile de existență ale muncitorilor, începând cu reformele legislative ale luĭ Frederic cel Mare și cu desființarea jobăgieĭ și până în ziua de azĭ. Școala trebue să dovedeassă maĭ departe prin date statistice cum *sub acest scut monarchic,* s'aŭ înbunătățit constant și esențial în acest veac, salariile și starea muncitorilor“.

Spre a se putea realiza toate acestea, Impĕratul recomandă următoarele:

1) La cursul de religie să dea cea maĭ mare importanță părțeĭ etice, pe când materia ce se 'nvață pe de a rost să fie cât se poate de restrînsă.

2) Istoria națională va avea de tratat și istoria legislațiuneĭ și a desvoltăreĭ sociale și economice, de la începutul acestuĭ veac și până la actuala legislație politico-socială, spre a dovedi cum Monarchiĭ Prusieĭ aŭ privit în tot-d'a-una ca o datorie deosebită a lor de a lua sub scutul lor patriotic populația ce se hrănește din munca cu brațele, de a înbunătăți starea lor materială și morală și cum și 'n viitor uvrieriĭ trebue să aștepte dreptate și siguranță numaĭ de la un Rege în capul unuĭ stat de ordine. In special va trebui arătat tinerimeĭ că din punctul de vedere al utilitățeĭ, un stat organizat și de ordine sub conducerea sigură a unuĭ monarch este condiția *sine qua non* pentru scutul și prosperarea individuluĭ în existența sa juridică și economică; că din potrivă, învĕțăturele social-democratice nu sunt realizabile în practică și dacă ar fi, ele ar face ca individul să'șĭ pearză toată libertatea și să sufere un jug insuportabil. Așa numitele idealurĭ socialiste trebue zugrăvite în culorĭ cât se poate de negre, ca să inspire groază tinerimeĭ.

3) In școalele primare se vor da numaĭ noțiunele cele maĭ simple, pe când partea cea maĭ grea și maĭ însemnată din materia de maĭ sus se va preda în școalele secondare și superioare. De asemenea, vor suferi oare-care schimbărĭ și seminariile de învĕțătorĭ, spre a corespunde bine noueĭ și greleĭ sarcine.

Cer-Negură

TELEGRAME

BUDAPESTA, 5 August. — Camera deputaților a adoptat în a treia citire proiectul de joncțiune cu România. Camerile aŭ fost amânate prin rescript regal până la 3 Octombrie.

PARIS, 5 August. — Lucrătoriĭ Imprimerieĭ Naționale s'aŭ pus în grevă, cerând congediarea unuĭ sub-șef; 200 până la 300 aŭ și încetat lucrul.

SOFIA, 5 August. — Alegerile pentru consiliile generale s'aŭ făcut în tot principatul într'o ordine perfectă. Candidațiĭ partizanĭ aĭ regimuluĭ actual aŭ fost alesĭ aproape fără opoziție.

Camioanele C. F. R.

De două, treĭ zile a început să funcționeze serviciul camioanelor, antrepriză concedată uneĭ companiĭ particulare.

Suntem foarte recunoscătorĭ de înlesnirile ce onorata direcțiune a C. F. R. face publiculuĭ; dar ne permitem să întrebăm pe ceĭ în drept: care sunt taxele ce 'va percepe această societate, căcĭ dacă toate ar fi ca aceia care ne-a cerut-o nouă ierĭ **pentru 5 kilo hârtie veche un leŭ,** *zĕŭ că maĭ bine nu-l maĭ înființa.*

Osebit am voi să maĭ știm dacă un particular vrea să'șĭ ridice însușĭ mărfurile ce are în gară poate să facă aceasta saŭ nu?

Și maĭ presus de toate rugăm pe onor. Direcțiune să bine-voiască a ordona antreprenorilor sĕĭ, ca să publice condițiile și taxele acestuĭ noŭ serviciŭ, fără de care publicul nu va putea nicĭ odată controla pe agențiĭ antreprizeĭ.

Argus

BOALA LUI WILHELM II

Eminentul profesor Peter adresează următoarea scrisoare ziaruluĭ *Le Gaulois*:

Nu prea trebue să dăm atenție mare raneĭ de la genuchiul împĕratuluĭ Wilhelm; gravitatea nu e acolo, ci la ureche.

Rana genuchiuluĭ, probabil o ruptură a rotuleĭ, e produsul violențeĭ căzătureĭ; și violența căzătureĭ, la rîndul eĭ, e produsă de violența ataculuĭ epileptic. Epilepsia e produsă de boala de la ureche. Aci e pericolul; această boală 'șĭ continuă dezastrele; atacurile epileptice, sînt numaĭ simptomele eĭ. Osul stînceĭ e ros cu încetul de caria scrofuloasă; și are să vie o zi, ce poate că nu-ĭ departe, în care inflamația puroiasă va ajunge la meninge. Până acuma meningele sînt numaĭ congestionate, de aci atacurile.

Dar congestia e numaĭ prima fază a meningiteĭ, care va fi puroioasă, ca și inflamația urecheĭ ce a produs-o.

Și aceasta-ĭ moartea.

Și acuma am la deget o cicatrice ce dovedește spusele mele.

Intr'o zi, când eram de gardă ca intern la spitalul Charité, am fost chemat pentru o tênără atinsă de crise nervoase, a căror natură încă nu era determinată. S'a crezut că e o simplă nevrosă și i s'a dat un duș de apă rece. După aceia a fost lovită de un atac de epilepsie, în urmă a căzut într'un somn greŭ (coma); și acuma 'șĭ perdea rĕsuflarea. I-am tras în jos cu o lingură falca inferióră și cu vêrful degetelor 'ĭ-am tras rădăcina limbeĭ, care 'ĭ astupase răsufiătoarea; cu chipul acesta am făcut'o să răsufle. Dar bolnava îndată 'șĭ strânse fălcile cu violență și mĕ mușcă așa de tare de deget, că 'mĭ desfăcu un oscior. N'am putut de cât să'l desfac fălcile maĭ repede și să-mĭ scot degetul.

După patru-zecĭ și opt de ceasurĭ, 'ĭ-am făcut autopsia. Iată ce am găsit: o inflamație cu puroiŭ a urecheĭ mijlociĭ, o carie a stînceĭ (măcinătură a unuia din oscioarele urecheĭ), o meningită puroiasă a părților de prinprejur și un absces (bubă cu puroiŭ) la basa creeruluĭ în legătură cu fața superioară a stânceĭ, ce constitue o parte din temelia craniuluĭ.

Iată ce amenință pe Impĕrat și nu pricep de ce nu i s'a făcut trepanațiunea apofiseĭ mastoide (un colțișor de os de la partea de jos a stînceĭ.)

Prin gaura făcuta, puroiul ar fi eșit maĭ lesne și tot pe acolo s'ar fi putut face injecțiĭ modificătoare, în cavitatea inflamată. Dar aceasta, privește pe bolnav și pe ceĭ de pe lângă el.

Alminterĭ de multe orĭ un Impărat în palatul luĭ, e maĭ prost căutat ca un cerșetor la spital. Respunderea e așa de grea că medicul nu îndrăznește să o ia singur asupră-șĭ și o împărtășește cu maĭ mulțĭ.

Onoarea e scăpată; numaĭ bolnavul nu o știe.

Doctorul Peter

O NOUA CIOCNIRE DE TRENURI

BERNA, 5 August. — Trenul expres Paris-Biel-Berna, s'a ciocnit cu un tren special care venea din Biel și care aștepta afară din gara din Zollikofen; treĭ vagoane s'aŭ sfărâmat; sunt 14 morțĭ și vr'o 20 rănițĭ, toțĭ locuitorĭ din Biel.

CARȚILE DIDACTICE

In urma celor zise de noĭ cu privire la traficul ce se practică cu cărțile didactice, D. Poni ministrul școalelor a adresat tuturor directorilor de școale următoarea circulară:

Domnule Director,

Ministerul fiind încunoștiințat că în unele școale primare s'ar petrece neregularitățĭ cu ocazia cumpĕrăreĭ de către școlarĭ a cărților și rechisitelor necesare studiilor, subscrisul vĕ pune în vedere pe de o parte că alegerea cărților, de carĭ aŭ a se servi copii în școală și care este lăsată la apreciarea institutorilor, trebue, bine înțeles, să fie făcută în marginile cărților aprobate de minister și impuse de programă. Pe de altă parte, pentru a avea în fie-care școală o unitate de metodă, institutoriĭ școaleĭ vor fi invitațĭ de D-voastră a se întruni în conferință, înainte de începerea cursurilor, spre a face împreună chibzuială. lista de cărțile și rechisitele școlare ce urmează a fi întrebuințate în cursul anuluĭ.

In alcătuirea acestor liste se va observa ca procurarea de către școlarĭ a întreguluĭ material didactic **să fie cât se va putea maĭ puțin costisitoare,** pentru ca cheltuelile prea marĭ ce s'ar impune școlarilor să nu facă unora din eĭ imposibilă frecuentarea regulată a școaleĭ.

In scopul acesta vețĭ avea ca normă următoarele:

1) Pentru materiile al căror studiŭ programa cere să se facă după cartea de lectură a claseĭ, nu se vor impune școlarilor să cumpere manuale speciale, ci ele se vor preda după cartea de lectură;

2) *Pe cât va fi putință să se utilizeze de către copiĭ cărțile carĭ le posedă din clasa precedentă, când acele cărțĭ coprind materiĭ și pentru clasa următoare;*

3) Cumpărarea de atlase saŭ de rechizite costisitoare (cutiĭ cu compasurĭ, etc.) sĕ fie cu totul facultativă școlarilor;

4) Listele formate în acest mod la începutul anuluĭ școlar rĕmân obligatoare pentru corpul didactic al școaleĭ în tot cursul aceluĭ an chiar și în cazul verĭ-uneĭ schimbărĭ în personalul didactic.

In acelașĭ timp, institutoriĭ trebuind ca prin exemplul conduiteĭ lor să fie moralizatoriĭ tinereĭ generațiunĭ, li se impune datoria ca să evite facerea orĭ-căruĭ act care ar putea provoca o bănuială de speculă cu ocazia procurăreĭ materialuluĭ didactic de către școlarĭ. De aceia suntețĭ invitat D-le Director:

1) Să punețĭ din timp la îndemâna tuturor librarilor din localitate listele de cărțile și de materialul didactic aprobat, conform normelor expuse maĭ sus;

2) *Să vĕ ferițĭ atât D-voastră cât și institutoriĭ de a arăta școlarilor preferință pentru verĭ-unul din librarĭ;*

3) *Să priveghiaţĭ de aproape ca nicĭ unul din institutoriĭ şcoaleĭ să nu procure direct şcolarilor saŭ rechisite saŭ să intre cu dânşiĭ, sub acest pretext saŭ sub orĭ care altul. în daraverĭ băneştĭ.* Convins fiind că corpul didactic va înţelege importanţa ce aŭ aceste mĕsurĭ atât pentru înlesnirea frecuentăreĭ şcoalelor cât şi pentru menţinerea prestigiuluĭ corpuluĭ profesoral, subscrisul crede, D-le director că veţĭ căuta să aplicaţĭ cu toată scrupulositatea măsurile ce am avut onoarea a vi le desemna. Ministru, **P. Poni**

Acum nu maĭ trebue de cât ca părinţiĭ copiilor să silească pe profesorĭ a se conforma ordinuluĭ de maĭ sus şi în cazul când ar simţi că voinţa ministruluĭ nu se respectă să-ĭ denuuţe spre aşĭ primi pedeapsa ce merită.

Mişcarea în Portul Călăraşĭ

Preţul cerealelor în portul Călăraşĭ se urcă în mod simţitor, şi după cum se vede e speranţa să se urce din zi în cu mare repeziciune.

Ast-fel pe ziua de 4 August în piaţa Călăraşĭ s'a numĕrat peste două miĭ de care încărcate cu grîu, orz, fasole, secară şi ovăz; cumpărătoriĭ în număr considerabil din care cauză până la ora 12 nicĭ o căruţă încărcată nu se găsea nevêndută; la magazie şi în port s'a descărcat până a doua zi, când alţĭ vênzătorĭ a început se inunde oborul cu căruţe pline.

Cumpărătorĭ de la diferite case din Brăila şi alte oraşe marĭ s'au stabilit în oraş şi toţĭ cumpără cu orĭ ce preţ fără tocmeală.

Grâul de 60-62 lbr. a atins ţifra de: 100-105-108 fr. kila veche.

Secara s'a vêndut cu 95-96-98 fr. kila veche.

Orzul noŭ 50-55-58 fr. kila veche.

Fasolea s'a vêndut cu 88-91 fr. kila.

Ovăzul 42-44-46 fr. kila.

Din cauza acestor marĭ preţurĭ, maĭ mulţĭ cumpărătorĭ au câştigat şi maĭ mulţĭ vênzătorĭ au perdut, aceasta din pricină ca maĭ mulţĭ comersanţĭ cămătarĭ care strîng bucate pe banĭ daţĭ de iarna plugarilor, a vêndut partide de 500-1000 kile reprezantanţilor diferitelor case cu preţurĭ scăzute, şi acum ea să le complecteze suma vândută sunt siliţĭ a cumpĕra din obor cu preţurĭ cu mult maĭ marĭ după cum le-aŭ vêndut astă iarnă. Aşa de esemplu: secara a vîndut'o cu contract în regulă cu 58-62 fr. kila iar acum pentru ca să facă predarea a cumpăra la obor cu 95-98 fr. kila, aşa şi cu grîu, aşa şi cu orzu şi aşa cu orĭ ce fel de cereale vîndute înainte.

Cămătariĭ saŭ speculanţiĭ pierd sume considerabile, iar ţĕraniĭ plugarĭ se întrec care maĭ de care să treere şi să vînză.

Am vĕzut ţĕranĭ care muncesc ziua la arendaş pentru a se plăti de datoriĭ, iar noaptea treerând la el în arie, pentru ca să'şĭ vînză bucatele acum când preţurile se urcă.

Am vĕzut pe un ţĕran care a vîndut două căruţe cu grâŭ în sumă de şease chile unuĭ comerciant român, plătindu-ĭ pentru aceste şease chile 600 fr. în aur. Ţĕranul vĕzând mâna plină cu monedă de aur a încremenit şi nicĭ n'a maĭ stat să'şĭ maĭ facă socoteala de mare bucurie, lipsindu-se şi de bicĭ a plecat acasă pentru a încărca iarăşĭ căruţele şi a'şĭ umplea iarăşĭ mâna de monede de aur!

Bucuria e la culme în rândurile plugarilor, şi toţĭ se silesc pentru a'şĭ termina treerişul acum când preţurile se urcă.

Porumbul promite o recoltă îmbucurătoare, şi dupe cum se vede preţurile, bucuria are să fie şi maĭ mare la ţĕraniĭ plugarĭ precum şi la negustori care aşteaptă de mulţĭ anĭ această urcare de preţurĭ şi această vînzare care a chimbat feţele acelor pîrliţĭ de arşiţa soareluĭ şi a îndurat atâtea necazurĭ din cauza lipseĭ.

Borcea

Băile Câmpina

Stabilimentul este situat la o extremitate a oraşuluĭ, pe malul Prahoveĭ. Un hotel saŭ maĭ bine zis un şir de camere cu o galerie lungă şi un birt. In aceste vre-o 25 camere, se găsesc ca mobilier: un pat sărăcăcios, o masă de lemn, un scaun de paie, un dulap, un spălător necomplect şi o oglindă în care te vezĭ strâmb. Pentru o ast-fel de cameră ţi se cere 5—6 leĭ pe zi.

Localul unde se iaŭ băile este alăturĭ de acest hotel. Este un fel de magazie de scândurĭ, vopsită, puţin ridicată de la pămênt, cu câte-va ferestre; înăuntru sunt vre-o 15 despărţiturĭ saŭ cabine de băĭ. Băile sunt de tinichea vopsite pe din afară şi pe din năuntru. Apa sulfuroasă se aduce dintr'un isvor ce curge alăturĭ sub coastă. Isvorul are un debit foarte mic aşa că de multe orĭ baia este maĭ mult apă caldă curată de cât minerală.

Băile, birtul şi hotelul sunt ţinute în antrepriză de un cârciumar din Câmpina, şi care nu a făcut mare deosebire între cârciuma sa şi stabilimentul băilor. Soţia acestuĭ cârciumar, care se ocupă cu administraţia interioară, nu ca s'o laud voeşte să facă şi pe *Cocoana* în acelaş timp; se pune pe aceiaşĭ treaptă cu vizitatoriĭ.

Servitoriĭ sunt nişte vagabonzĭ adunaţĭ de cine ştie unde, carĭ auzind pe stăpâniĭ lor că 'şĭ permit să insulte şi se critice pe toţĭ, fac şi dânşiĭ acelaş lucru, fără nicĭ o jenă; în mijlocul meselor de consumatorĭ, fac cu glas tare aprecierĭ insultătoare asupra cutăreĭ persoane; ba încă, chiar te priveşte cerêndu-ţĭ într'un mod tacit aprobarea la aceea-ce a spus. Servitoarea din hotel umblă în papucĭ, *cu o fustă roşie scurtă, ceva până maĭ jos de genuchĭ*, cu coadele pe spate, *cu fundă roşie la gât*, aşa că maĭ curând aĭ crede că este o prostituată de cazarmă. Iar insolenţa acestuĭ specimen de chelneriţă este fără seamăn.

In faţa birtuluĭ este o estradă de scândurĭ cu o pânză de asupra, pe faţa căreia stă scris cu litere roşiĭ „Artiştiĭ;" pe această estradă cântă lăutariĭ. Tot în faţă sunt 3 parĭ în vêrful cărora, sunt nişte tuburĭ orizontale de tinichea din care es o mulţime de alte tubuleţe verticale purtând fie-care câte un fitil, acestea se aprind Joia şi Dumineca seara, când se face balul, în aceste serĭ se maĭ aprind şi nişte oale cu păcură aşezate în vîrful a nişte moşoroaie marĭ de pămênt; se face un fum care te goneşte chiar dacă aĭ vrea să staĭ.

Iată băile Câmpina. **X.**

EPIGRAMA

Nevesteĭ m le.

Cu ochiĭ viĭ de sgripţoroaică,
Cu nasul gingaş de tapir,
Cu voce dulce de leoaică,
Şi gâtul gros ca şi un fir
— Când mĕ croeşte dă încet
Nevasta mea X. Y. Z.

Un circumflex a sa sprînceană
Un omicron frumosu-ĭ cap;
Ea bea la vin o damigeană
In care eŭ cu totu-'n cap.
Ca i e strînsă în corset
Nevasta mea X. Y. Z.

Ca însuşĭ ah e inimoasă,
Vorbeşte à la mode în r,
Ca însu-şi W. frumoasă: —
Ca X chiar plină de mister,
Când îĭ declar ce-va 'n secret!
— Consoarta *mea X. Y. Z*

Eŭ o iubesc la nemurire!...
Ce carne dulce de iaurt!
Din cap în tălpĭ 'i-o fericire!
Şi... guralivă ca u scurt...
E o icoană!.. Un portret!..
Nevasta mea X. Y. Z.

D. I. A.

MEMORIUL STUDENŢILOR

Pentru memoriul unguresc s'aŭ pronunţat până acum *numaĭ — Poloniĭ.* Eĭ condamnă memoriul studenţilor românĭ şi în acelaşĭ timp îl cer de la Maghiarĭ de oare-ce eĭ *nu l'aŭ* citit.

Studenţiĭ românĭ le trimit acum următoarea scrisoare, care poate servi naivilor Polonĭ ca o lecţiune bine meritată.

Camarazĭ!

Am luat cunoştinţă din ziarele maghiare de scrisoarea voastră către camaraziĭ din Budapesta în cestiunea memoriuluĭ lor. Voĭ daţĭ expresiunea simpatiilor voastre pentru poporul maghiar şi condamnaţĭ memoriul studenţilor românĭ.

Regretăm din suflet că n'aţĭ primit memoriile noastre, pe carĭ noĭ vi le-am trimis în numĕr mare, ca pretutindenĭ, căcĭ dacă îl primeaţĭ şi dacă luaţĭ cunoştinţă de dênsul, pronunţarea voastră era să fie în deplină cunoştinţă de cauză.

Vi l trimitem dar din noŭ şi vĕ mărturisim că avem cea maĭ mare credinţă că citindu-l, voĭ vĕ veţĭ schimba opiniunea voastră.

Veţĭ citi din el, că el apără dreptul tuturor naţionalităţilor din Monarchie, între care vĕ numĕraţĭ şi voĭ. Veţĭ vedea din el, că spiritul de ordine şt devotamentul pentru ideile de libertate şi de umanitate ne-aŭ călăuzit în opera noastră.

In scrisoarea voastră voĭ vorbiţĭ de un duşman, care e comun vouĕ şi maghiarilor. Din memoriul nostru voĭ veţĭ citi, că acel duşman este şi al nostru, şi că tocmaĭ în faţa pericoluluĭ, care ne ameninţă din partea luĭ, noĭ am crezut că este o datorie pentru noĭ de a arĕta lumeĭ, că aceia, carĭ slăbesc forţele noastre comune de resistenţă şi care tulbură pacea din Orient uşurând lucrarea de subminare a colosuluĭ de la Nord, sunt Maghiariĭ.

Camarazĭ! Aţĭ citit apărarea înainte de a citi învinovăţirea şi nu e vina voastră că aţĭ fost înşelaţĭ. Citind şi invinovăţirile voĭ veţĭ vedea, că nu disculparea lor face obiectul memoriuluĭ maghiar, ci tendinţa de a mistifica opiniunea publică.

Dar vĕ declarăm să nu am citit fără oare-care uimire scrisoarea voastră, fiind că noĭ nu ne putem împăca cu gândul că atuncĭ, când o voce să ridică în favoarea celor oprimaţĭ şi ameninţaţĭ în existenţa lor naţională, acestea şi între dânşiĭ sunteţĭ şi voĭ, să simpatiseze tocmaĭ cu opresoriĭ şi să'ĭ încurajeze în opera lor de tiranie.

Avem însă mângâerea că aţĭ fost înşelaţĭ, şi această mângâere e maĭ mare, când veţĭ şti, că poporul român liberal, şi cu sentimente umanitare, simpatisează cu popoarele nefericite. Şi româniĭ din Regat vĕ pot spune cu mândrie că simpatile lor pentru poporul polonez sunt marĭ şi sincere. Aci în Regat s'aŭ adăpostit şi se adăpostesc încă martiriĭ voştriĭ naţionalĭ, scăpaţĭ de furcĭ, saŭ de ocnele Siberieĭ. La universitatea noastră de aicĭ avem numeroşĭ camarazĭ, fiĭ acelor martirĭ, fraţiĭ voştriĭ, carĭ a găsit ospitalitalitatea tradiţională a ţăreĭ noastre, care gustă binefacerile cultureĭ în şcoalele noastre şi carĭ mărturisesc cu satisfacţiune că trăesc ca fraţiĭ cu camaraziĭ lor Românĭ.

Acestea sunt titlurile noastre de onoare, şi armele cu carĭ combatem pe duşmaniĭ libertăţilor, umanităţiĭ şi păciĭ.

Şi orĭ cât Maghiariĭ s'ar lăuda, că aŭ primit aprobarea voastră, condamnând voĭ memoriul nostru pe care-l consideraţĭ ca un „signum temporis" nenorocit, să fiţĭ convinşĭ că aceasta nu va împedica de a simpatiza cu poporul vostru, şi cu toţĭ oprimaţĭ, fiind că pe noĭ în lupta ce am întreprins, nu ne călăuzesc alte interese, de cât spiritul de ordine şi iubirea nesfârşită pentru pacea, libertatea şi desvoltarea naţională a celor tiranisaţĭ.

In legătură cu aceasta, ne şi permitem a vĕ ruga să bine-voiţĭ a ne arăta condiţiunile, în care voĭ sărbătoriţĭ jubileul de 25 de anĭ al asociaţiuneĭ voastre şi în speranţa acestuĭ răspuns apropiat, vĕ rugăm să primiţĭ salutările noastre colegiale.

CONJUNCTIVITA GRANULOASA

In maĭ multe ziare daŭ peste un aşa intitulat *„Respuns pseudonimuluĭ Ascar relativ la conjonct. granuloasă la corpurĭ"*. Vĕzând acest pompos titlu mi-am zis: desigur autorul va căuta să ne convingă că cele scrise de noĭ în *Adevĕrul* de la 26 şi 28 Iulie, asupra conjunctivitiĭ granuloase şi asupra serviciuluĭ sanitar la corpurĭ nu sunt aşa cum le am expus ci alt-fel, cel puţin în serviciul D-ruluĭ Mihail.

Mare mi-a fost însă decepţia când citiĭ coprinsul acestuĭ *Rĕspuns-ocară*; căcĭ D. Dr. Mihail, medic militar pe care n'am cinstea să-l cunosc, în loc de a căuta să ne convingă de contrariul celor expuse de noĭ, D-sa face o chestiune personală şi în fecunda (?) sa imaginaţiune ne vorbeşte de: *„amabilitate* şi *colegialitate„*, de *„reclamă"*, de *„grandomanie"*, *„incriminărĭ nejustificate"*; ear la urma urmeĭ, spre culmea decepţiuneĭ, se încearcă a face spirit pe socoteala cuvêntuluĭ *Ascar*, fără ca cel puţin să fie corect în terminologia zoologică ce voeşte a întrebuinţa (acel dobitoc vierme de care vorbeştĭ se chiamă Ascaris Lumbricoidis ear nu Ascarus Lombricoidis).

Apoĭ, D-le Doctor Mihail, ba nu zĕŭ, adică vĕ întreb:

E lipsă de „amabilitate", pentru că dăm la lumină negligenţele şi tertipurile unora dintre D-voastră?

E lipsă de „echitate" pentru că a ducem la cunoscinţa publiculuĭ şi a serv. sanitar supreior modul cum se face şi se neglijează serviciul sanitar la corpurĭ pentru care statul cheltueşte atâta sumedenie de banĭ?

E lipsă de „colegialitate" pentru că susţinem că majoritatea (70 la sută) din mediciĭ militarĭ aŭ dat dovezĭ de incapacitate faţă cu boala de ochĭ şi pe care aŭ neglijat'o într'un mod culpabil?

E „fanfaronadă" pentru că am arătat că majoritatea confundă conjuctivitele unele cu altele şi că din această anomalie boala s'a lăţit şi o mulţime de nenorociţĭ aŭ orbit?

E „grandomanie" pentru că am arătat—şi toată lumea ştie că se treceau oamenĭ eşiţĭ din spitale „vindecaţĭ" şi în realitate eraŭ tot aşa de bolnavĭ ca şi la început?

Sunt „încriminărĭ nejustificate" când v'am dat şi un exemplu cum unul dintre Dv. a dobîndit elogiurĭ şi decoraţie prin şarlatanie?

Apoĭ toate acestea constitue o „reclamă" pentru mine? Aşa înţelege D. Dr. Mihail o reclamă? De când reclamele se fac în mod anonim?

Ba nu zĕŭ, adică vĕ întreb? D-voastră înţelegeţĭ „amabilitatea şi colegialitatea" în a *lăsa sub vĕlul întunericuluĭ* lucrurĭ carĭ nu trebuesc făcute? neglijenţĭ carĭ produc decadenţa instituţiunelor noastre? tertipurĭ carĭ ar trebui să dogorească obrazul celor ce le întrebuinţează? Aşa înţelegeţĭ D-voastră *colegialitatea şi amabilitatea*??

Dacă am expus într'un mod foarte restrâns, modul cum se neglijează boala de ochĭ în armată şi cum se face serviciul sanitar la corpurĭ—am făcut'o—pentru că am voit a atrage atenţiunea celor în drept spre a se lua mĕsurĭ de îndreptare a lucrurilor.

Căcĭ ce sunt vinovaţĭ *bieţiĭ oamenĭ ce sunt chemaţĭ aşĭ plăti tributul lor de sânge către ţară*, ca să plătească neglijenţele altora ieĭ cu pielea lor, *orbind* saŭ *chiorând?*

Şi nu e oare o crimă, ca să ieĭ un om în armată sdravăn, sănătos şi să-ĭ daĭ apoĭ drumul *orb*—nenorocit pentru toată viaţa?

Oare ceĭ ce se fac culpabilĭ prin neglijenţa lor de o ast-fel de crimă nu trebuesc cu drept cuvênt trimeşĭ la *puşcărie* cum am zis în articolul meŭ precedent?

Ne aşteptam ca D-nu Dr. Mihail să ne probeze că cele expuse de noĭ nu sunt ast-fel, iar nicĭ de cum să fiŭ ţinta unuĭ duium de ocărĭ la carĭ nicĭ nu-mĭ iaŭ ostenĕala de a rĕspunee. Din cele scrise de D-sa reese că imaginaţia D-sale a mers prea departe şi că ţinta celor scrise este greşită...

Poate că D. Dr. Mihail îşĭ va fi făcênd treaba în conştiinţă, în acest caz lumea oficială şi neoficială îl va fi apreciind şi de sigur că cele scrise de noĭ în acest caz nu vor putea atinge de loc reputaţia şi capacitatea D-sale. In acelaş timp însă, să ştie D-sa, că cele scrise de noĭ vor scoate şi maĭ mult în relief *nulitatea* acelora ce se găsesc deja *cu musca pe căciulă!!*

Ascar.

JEAUNE LEROY

SCHIOPUL

Bătaia se sfârşise. Germond îşĭ aduna cărţile şi caetele ce'ĭ căzuseră în luptă, când Loidin, duşmanul luĭ, îĭ dete un pumn în ceafă de se rostogoli în noroiŭ.

— Laşule! răcni copilul ridicêndu-se din noroiŭ.

Cel-l'alt cu aer ţanţoş.

— Laş eŭ?... Ia maĭ zi o dată... Când vom avea rĕzboiŭ, eŭ îmĭ voiŭ pune viaţa în pericol, pe când tu aĭ să staĭ cu babele acasă.

Germond întâĭ s'a roşit, pe urmă a îngălbenit de tot. Işĭ plecă ochiĭ la piciorul-ĭ prea scurt şi lăcrămĭ marĭ îĭ porniră din ochĭ.

FOIŢA ZIARULUI „ADEVĔRUL"

ARSÈNE HOUSSAYE

LACRIMILE JEANEI

XXIV

(24)

Muzeul ispitelor

— Tacĭ, zise Jeana acoperindu-se cu mantelul, eŭ nu sunt aicĭ la bal, sunt la D-ta.

— Femeile aŭ o nelogică adorabilă. La bal se duc pe jumĕtate goale, dar când sunt maĭ intim nu vor să'şĭ lese nimic să se vadă.

— Ce voeştĭ, femeile la bal sunt ca statuele publice în grădinĭ.

D-ra d'Armaillac se uită a doua oară în oglindă să vadă dacă îĭ şade bine cu perlele.

— Da, da, zise ea, perlele îmĭ vin bine: cât e de plăcut să le portĭ.

— Adevărat e plăcut şi cast. O femee fără perle este prea decoltată.

— Poate aĭ dreptate, am să eaŭ această colietă până mâne.

— Da zice ducele cu grăbire, fă-ne această graţie mie şi perlelor; dormĭ această noapte cu dînsele; vor fi maĭ frumoase când îmĭ vi le-ĭ da.

Ducele lua mâna D-reĭ d'Armaillac plecându se şi voind să o îmbrăţişeze.

— O sărutare pentru fie-care perlă.

— Da, dar vezĭ că nu vom putea numĕra. Eştĭ cam nesăţios scumpul meŭ duce. Şi dacă te aşĭ lua după cuvânt.

— Ia-mă după cuvânt.

Şi surizênd: — nu te voiu apuca de gât ca să-mĭ eaŭ perlele mele.

— Fiŭ sigur, mâne mă voiŭ risca a doua oară aice ca să ţi le dau, dar numaĭ la miezul nopţeĭ după ce voiŭ fi miuunat toată lumea la operă.

— Nu fă nebunia asta, toate invidioasele se vor arunca asupra D-tale.

— Eĭ aşa, ele vor spune că am perle falşe, ceia ce are să mă înveselească.

Ducele îmbrăţoşase pe D-ra d'Armaillac. Ea se indignă puţin şi-ĭ zise:

— Iată reul, ce, nu mă cunoştĭ?

— Să vedem frumoasa mea fricoasă, de abea ţ'am atins părul. Credeam că ne am înţeles, o perlă o sărutare.

Jeana surise.

— Atuncĭ, am deja o parte din colietă.

— Da, sigur, ştiĭ bine că cea maĭ mare greutate a mea va fi să-mĭ o eaŭ, în apoĭ căcĭ luându-mĭ inima şi colieta, îmĭ veĭ da colieta dar nu-mĭ veĭ da inima.

— Vorbe şi iar vorbe zise Jeana eşind pe uşă.

Ducele o conduse până la trăsură; îĭ sărută mâna.

— Ia seama, îĭ zise ea, aceasta face două perle.

— Da, da, zise ducele suindu-se pe peron, dar vezĭ că cea din urmă perlă costă mult.

XXV

Colieta de perle

Era cincĭ oare şi jumătate de dimineaţă când D-ra d'Armaillac se duse acasă. Mama eĭ dormea fără grijă; ea nu se îndoia că Jeana de acum înainte va şti cum să se poarte cu amorezaţiĭ. De altmintrelea, Dna de Tramont îĭ spuse că Jeana se va culca la dênsa, dacă cotiliodul se va dansa prea târziu.

Şi natural lucru, D-na d'Armaillac nu sculă pe nimeni ca să spue că era cincĭ şi jumătate.

La ora şease nu se culcase încă!

Negreşit că era un spectacol încântător de a o vedea, pe jumătate goală înaintea unuĭ garderob cu oglindă admirându-se cu colieta!

Imbrăcată saŭ dezbrăcată nu se văzuse aicĭ odată aşa de frumoasă. Fetele de 20 de anĭ nu sunt încă, cele maĭ multe, în desvoltarea tinereţeĭ lor; braţelele sunt foarte slabe şi mânele foarte roşiĭ, umĕrele nu sunt cărnoase de cât peste câţĭ-va anĭ. Dar D-na d'Armaillac era din numĕrul acel mic de fete care au intrat deja în bogăţia frumuseţeĭ lor.

Ast-fel din punctul de vedere al arteĭ ca şi din punctul de vedere al amoruluĭ, trebuie să fiĭ dintre zeĭ ca să vezĭ această fată frumoasă, faţa eĭ, profilul, treĭ părţĭ şi spetele, cum se vedea ea singură prin reflexiunile oglinzeĭ garderobeĭ sale şi a căminuluĭ. Ea făcea mişcărĭ adorabile ca să schimbe tabloul, când ridicând capul cu un aer provocător, când plecându-l cu aer visător. Lua toate atitudinile graţieĭ pudice şi a graţieĭ nedesvoltate. N'avea pe dânsa de cât o cămaşă de batistă, un nour străvezĭu care trece încet pe cer. Şi încă nodul care reţinea cămaşa era deslegat aşa că sânul eĭ apărea în toată voluptatea luĭ, Jeana făcea câţĭ-va paşĭ prin odae, târvăind nişte micĭ pantofĭ, maĭ micĭ de cât picioarele sale, căcĭ am zis'o, singurul defect al acestuĭ cap de operă care se numea D-ra d'Armaillac erau picioarele şi mânele care întreceau măsura cu câţĭ-va milimetrĭ. Dar conturul, fineţa, totul făceau neobservat acest defect! Insă, nu la frumuseţea sa se opri D-ra d'Armaillac cu privirea, ci la cele 300 perle din colietă, căcĭ le erau 300 de ochĭ care o fascinau; din mantele aruncă focurĭ şi nimesc, perlele au dulceaţa voluptoasă a ochilor albaştri. D-ra d'Armaillac era apucată nu numaĭ de ochĭ, dar era ţinută de grumajĭ şi de gât, de colietă.

Cum ea avea multă imaginaţie, nu se îndoia că legenda era adevarată; perlele trăesc, dar nu trăesc de cât pe un sân tânăr şi frumos. Trebue ca un sînge generos să albăstrească aceste vine de marmură roşiatică. Jeana simţi că perlele duceluĭ de Obanez eraŭ deja fericite la gâtul săŭ; ea le luă cu duioşie şi le sărută.

— Scumpele mele perle, cum vĕ iubesc şi cum mă iubiţĭ.

Dar un nor trecu pe fruntea D-reĭ d'Armailiac.

— Vaĭ! zise ea aceste perle nu sunt a mele, ele m'ar costa aşa de scump, că n'aşĭ avea nicĭ o dată curaj să le plătesc.

Dar după un moment de gândire, ea se întrebă dacă ar avea vre-o dată curaj să le dea înapoĭ,

(Va urma)

Ştia el din auzite că şchiopiĭ sunt scutiţĭ de serviciul militar, dar nicĭ o dată consecinţa acestuĭ cusur nu 'ĭ se arătase aşa de limpede şi oftatele ce 'ĭ eşaŭ din piept, dovedeaŭ ce greŭ îĭ venea copilului.

Cei-l'alţĭ şcolarĭ se adunaseră împrejurul lor; uniĭ ţineaŭ cu Loidin, pentru că era cel maĭ voinic; alţiĭ cu Germond pentru că plângea; şi bătaia începută între doui, era să degenereze în bătae generală de nu se arăta profesorul.

Germond pricepu că profesorul are să ţie cu el şi bâlbâi:

— Nu-s eŭ de vină, dacă am căzut, când eram mic de tot... De aşĭ fi avut mamă, m'ar fi îngrijit şi n'aş fi rămas schilod.

In adevĕr, profesorul a dojenit pe Loidin şi a mângâiat pe Germond spuindu'ĭ:

— De cât sdravăn de picioare şi rĕŭ, maĭ bine şchiop şi deştept şi cu inimă bună.

Omul poate să fie folositor ţăreĭ şi alt fel, nu numaĭ ca soldat.

Lucrurile se liniştiră şi copii intrară în clasă.

* *

Aŭ trecut douĕ-zecĭ de anĭ. Şcolarul Germond, a ajuns Doctorul Germond medic la spitale, cavaler al Legiuneĭ de onoare, pe cale să ajungĭ la funcţiile cele maĭ înalte.

E fericit, foarte fericit. Nu-ĭ maĭ vine greŭ, când 'şĭ aduce aminte de piciorul maĭ scurt, pentru că o femee deşteaptă şi devotată, la iubit cu toată şchiopătenia luĭ. Nu-ĭ maĭ pare rĕŭ că n'a putut să îmbrace uniforma militărească, acum, când are treĭ copiĭ voinicĭ, carĭ maĭ târziŭ aŭ să 'şĭ facă datoria către ţară.

* *

Intr'un salon elegant şi confortabil, în care surîsul neveşteĭ şi ciripitul copiilor îĭ veselesc gândurile, Doctorul Germond să gândeşte cât e dulce să mergĭ în viaţă înconjurat de simpatiĭ şi de recunoştinţă, când se auzi clopoţelul sunând cu violenţă.

Servitorul cearcă să nu lase să intre musafirul, spunĕnd că e târziŭ, că Doctorul nu-ĭ acasă şi altele.

Dar Doctorul, cunoscu după glas că trebue să fie un tată în nenorocire şi se duse singur să vază ce este.

— O fetiţă de şapte anĭ, atinsă de coxalgie de şase lunĭ de zile şi care acuma are durerĭ grozave.

— Viŭ, spune Doctorul.

D-na Germond se uită să vază dacă pardesiul îĭ este încheiat bine, dacă e bine legată basmaua de la gât, dar nu cearcă să'l oprească, cu toate că e târziŭ şi cu toate că vîntul suflă jalnic. Ştie că o mamă va fi mângâiată. Băiatul cel maĭ mare, un cheruvim de cincĭ anĭ, îĭ aduce bastonul în care se propteşte, şi spune serios:

— Du-te, tată, vindecă fetiţa.

* *

Lung a fost examenul fetiţeĭ bolnave. Când ridică capul, doctorul spuse părinţilor, ce aşteptaŭ chinuiţĭ:

— Are să se vindece... cu greŭ, dar are să se vindece.

Doctorul Germond era încurajetor, dar nu'ĭ plăcea să orbească lumea cu speranţe pe care nu le avea. Făcu un gest, care spunea curat:

— 'Mi-e teamă.

— Nu-ĭ nimic, numaĭ să scape! strigă mama uşurată.

După ce'şĭ făcu datoria, doctorul căuta să'şĭ ia pălăria să plece, când tatăl i se puse înainte şi întrebă cu sfiaiă, par'că i-ar fi fost ruşine.

— Nu m'aţĭ cunoscut?... Loidin... camaradul D-tră de şcoală.

Apoĭ, fără să lase vreme doctoruluĭ să spue ceva, continuă:

— Nu îndrăzneam să viŭ, cu toate că nevasta mĕ ruga de mult... din pricină.... ştiţĭ... am fost aşa de laş faţă cu D-v....

— Doctorul Germond nu e aşa ţiitor de minte, rĕspunse doctorul vesel şi dînd mâna tatăluĭ şi mameĭ.

Apoĭ, ca să nu le dea pas să'ĭ mulţumească zise:

— Şi de o schiopăta puţin, tot are să fie drăguţă. Uite, eŭ pot să vĕ dovedesc că cine-va poate să fie foarte fericit chiar cu un picior maĭ scurt.

Lista de subscripţiune pentru ridicarea unuĭ monument naţional în oraşul Ploeştĭ, spre amintire vitejilor vînătorĭ din Batalionul al II, căzuţĭ în rezboiul din 1877 (78).

(Va urma) Total . 404.00

ULTIME INFORMAŢII

Monitorul oficial **confirmă cele ce am zis de atâtea orĭ, cu privire la boala Regineĭ.**

Iată ce zice gazeta oficială:

Numaĭ de câte-va zile M. S. Regina a putut începe băile de Mare la Venezia. Din nenorocire, din cauza slăbiciuneĭ, Augusta Suverană a fost silită a le întrerupe.

Starea M. S. nu este satisfăcĕtoare.

Noĭ putem adăoga, că starea sănătăţeĭ M. S. este gravă; paralizia a făcut progrese carĭ aŭ devenit îngrijitoare.

—✠—

M. S. Regele este decis a premeni cu desăvârşire atât personaluĭ Caseĭ Sale Regale cât şi pe acela al M. S. Regineĭ, căcĭ s'aŭ descoperit lucrurĭ *ciudate.*

—✠—

Regina Natalia a primit alaltă-ierĭ Duminică, vizita M. S. Regeluĭ Carol.

Regină va maĭ sta în Sinaia vr'o douĕ sĕptămânĭ, până când se va decide unde va avea loc întâlnirea sa cu fiul eĭ.

—✠—

Aflăm din sorginte sigură că M. S. Regele este foarte desmoralizat. Stăruinţele sale pentru a depărta pe D-ra Văcărescu de lângă Regina, aŭ fost până acum zadarnice.

Plecarea D-reĭ Văcărescu ar produce, după cele ce zic mediciĭ, o agravare atât de periculoasă a boaleĭ Regineĭ, în cât ar fi teamă de un accident fatal.

—✠—

Eşirea din minister a D-luĭ Ilariŭ Isvoranu e o adevĕrată halima. — D. Isvoranu, rugat de maĭ multe-orĭ să se retragă, a respuns mereŭ: *Maĭ lăsaţi-mĕ puţin.*

Acum în urmă a respuns că va face opoziţie dacă'l scoate din minişter, saŭ cel puţin dacă nu'l lasă până la toamnă, căcĭ, după propria-ĭ expresiune zice:

„Nu voesc să fiŭ de rîs ca Ghedem."

—✠—

Corespondentul nostru din Iaşĭ, ne scrie că în noaptea de Duminecă spre Lunĭ, un polon de curând venit la Iaşĭ a încercat să prade biserica „40 de sfinţĭ" din acel oraş.

Operaţiunea stricăreĭ lăzilor cu argintăriĭ şi a zăvoarelor de la uşile închise producând sgomot, hoţul a fost descoperit.

El s'a urcat atuncĭ în turnul bisericeĭ, într'un ungher, unde a fost prins cu mare greutate, fiind noapte, şi dat pe mâna poliţieĭ.

In Iaşĭ s'a întâmplat o mulţime de prădăciunĭ de bisericĭ, la diferite epoce, aşa încât se poate ca instrucţia să stabilească oare-care legătură între autorul acestuĭ fapt descoperit şi cele-l'alte furturĭ de această natură aĭ căror autorĭ aŭ rămas până astă-zĭ necunoscuţĭ.

Corespondentul nostru ne promite amănunte.

—✠—

D-l Colonel Gorjan nu numaĭ că e deştept nevoe mare, dar e şi cu prisosinţă bine crescut.

Aseară, pe la orele zece, lumea se mira vĕzêndu'l pe trotuarul din faţa oficiuluĭ telegrafo-poştal central, cum bătea nerăbdător cu sabia în pietre şi striga la funcţionariĭ de sus de la telegraf:

— Heĭ! heĭ! Da ce n'auziţĭ?

Gura cască sta şi se crucea, căcĭ nu putea să'şĭ închipue, că Directorul general al poştelor şi telegrafelor să'şĭ permită să se poarte cu funcţionariĭ sĕĭ, ca cu rândaşiĭ?

Adevĕrul însă a fost aşa. După câte-va minute un Domn funcţionar s'a coborât, să ia ordinele şefuluĭ sĕŭ.

Tare! mare! şi cu prisosinţă bine crescut este Geograful Colonel Gorjan August!

—✠—

Azĭ se aşteaptă la ministerul instrucţiuneĭ publice D. Meisner, directorul şcoaleĭ normale *Vasile Lupu* din Iaşĭ şi D. Arion, directorul şcoaleĭ normale din Galaţĭ.

Ambiĭ Directorĭ vor lucra cu D. ministru Poni, în privinţa proiectuluĭ ce voeşte a elabora pentru şcoalele normale.

—✠—

Se ştie că în comisiunea numită de Primărie să asculte plângerile birjarilor a fost D. I. Brătescu, D-sa a chemat erĭ pe birjarĭ acasă, şi după ce a vorbit puţin cu vr'o câţĭ-va, a găsit de cuviinţă să'ĭ poftească prin cârciumĭ, unde aceştia s'aŭ îmbătat, şi sub conducerea unora aŭ plecat la şosea să sfărame Tram-carele.

Lucrul acesta constitue un fapt care cade sub prevederile coduluĭ penal.

—✠—

Consiliul permanent al instrucţiuneĭ publice, este convocat pe ziua de 8 August curent.

—✠—

D. Poni e hotărât a scoate la concurs toate catedrele şcoalelor de fete, care astă-zĭ se ţin de suplinitoare.

—✠—

Primăria Capitaleĭ a decis construirea unuĭ noŭ bulevard care să înceapă de la rezervoriul de apă şi să meargă direct până în centrul târguluĭ moşilor. Acest bulevard va avea o lărgime de 30 de metri.

—✠—

Chestia cu numirile transilvănenilor ca suplinitorĭ la catedrele vacante stă ast-fel, în cât nu se maĭ poate reveni. D. G. Dem. Teodorescu a supus faptul Consiliuluĭ de miniştri, care a hotărât ca eĭ să nu maĭ fie numiţĭ. Prin acest fapt D. Teodorescu ş'a declinat competinţa acolo unde se cuvinea să o aibă.

Astă-zĭ D. Poni nu poate reveni, căcĭ cum va supune deliberăreĭ consiliuluĭ de miniştri această chestie, când acelaşĭ consiliŭ cu o lună în urmă a găsit nemerit să hotărască ast-fel?

Marĭ aŭ maĭ fost şi isprăvile D-luĭ Teodorescu

—✠—

Ştirea dată de uniĭ confraţĭ că D-nul căpitan Solomonescu, comandantul sergenţilor de oraş se va retrage din acest post, este neîntemeiată.

—✠—

D-l Căpitan Christudolo Gheorghe se va duce împreună cu D-l General Budişteanu, să asiste la manevrele armateĭ elveţiene.

—✠—

Individul Petrache Ionescu, cel care a atentat la pudoarea celor 2 copile, şi care tăgăduia faptul, a mărturisit că el este autorul acestuĭ act infam.

Copilele examinate de D-rul Minovicĭ s'aŭ găsit bolnave şi vor fi trimise în căutarea spitaluluĭ.

Familia acestuĭ mizerabil pune marĭ stăruinţe să'l scape; nu ne îndoim însă că parchetul îşĭ va face datoria trimeţând pe acest mizerabil în faţa justiţieĭ, maĭ ales că nu acesta este cel d'întâiŭ fapt comis de acest monstru.

—✠—

Astă-seară, la grădina Lieblich fosta Jigniţa, trupa israelită de sub conducerea D-luĭ Segalescu, va juca *Korban Bairam,* operetă în cincĭ acte şi treĭ-sprezece tablourĭ.

—✠—

In curênd va apare o poemă în versurĭ: **Spleen** datorită peneĭ talentatuluĭ şi simpaticuluĭ tênĕr *Alexandru Obedenaru.*

Numele îĭ e destul cunoscut; cetitoriĭ vor încuraja talentul netăgăduit al D-luĭ Obedenaru.

—✠—

Gazeta Săteanuluĭ.— Anul VIII 5 şi 20 Iulie 1891. No. 11 şi 12, are acest sumar:

Mihail Kogălniceanu: *D.* — Cronica agricolă: *C. C. D.* — De la Slănic. (Note şi impresiunĭ): *Lys.* —Dorobanţul (poesie): *Carol Scrob.* —Fă-mĕ Doamne cu noroc, şi m'aruncă chiar şi'n foc; Toată pasĕrea pe limba eĭ piere (poveştĭ): *Elena D. O. Sevastos.* —Rasele de animale domestice, Câniĭ, Cânele Pointer inglez, Cânele de Saint Bernard: *Un amator de cânĭ.* — Ovĕsul alb de Ligovo ameliorat: *Vilmorin.* — Condiţiunĭ de ţinerea concursuluĭ de trierătorĭ cu aburĭ, cu manegiŭ şi cu mâna (manivelă) de la 10 (22) la 15 (27) August, şi celuĭ de semănătorĭ mecanice de la 10 (22) la 15 (27) Septembrie 1891.— Buchete de Begoniĭ hibride noĭ variate şi de Miosotis de Alpĭ variat: *Un amator de florĭ.* —Ştirĭ diferite agricole: *C.* —Din localitate: *X.* —Din ţară: *X.* —Buletin Comercial.—Miscellanea: *Un econom român.* — Igiena animalelor domestice: *I. St. Furtună* — Ceva despre zemeslirea, desvoltarea şi viaţa copiluluĭ înainte de naştere: ***** — Un bal în Algeria: *X.* — Un salt extra ordinar: *R. M.* — Legenda Dochieĭ: *I. N.*

Cromolitografiĭ: Miosotis de Alpi variat; Buchet de Begonii, hibride variate.

Gravurĭ negre: Indoitul rînd de rădăcinĭ la grâul semănat adânc; Rădăcinele grâuluĭ semănat în faţă; Greblatul; Cânele Pointer Inglez; Cânele de Saint-Bernard; Ovĕs alb de Ligovo ameliorat; Noul Castravete Fournier; O iluziune a simţuluĭ atingereĭ; Forţa primează dreptul, saŭ „O morală nemţească"; Calul „Ontario" sărind o barieră înaltă de 2 metri 10 c.m. Un bal în Algeria.— Tabloŭ de Bredt; O lăptărie sistematică; Varietate de vară. Cânĭ bunĭ.

Un tabloŭ de încadrat: *Cânĭ de vênĕtoare.* Tabloŭ de Penne.

O planşe în douĕ culorĭ, celebrităţile române, coprinzênd fotografia luĭ *M. Kogălniceanu.*

—✠—

Casa de Schimb B. MARCU din *Strada Smârdan Nr. 15,* în faţa Bănceĭ Naţionale, spre poştă, ne comunică următoarele cursurĭ.

4% Renta amortisabilă	84 1/4
5% Imprumutul comunal (1883)	94—
5% Imprumutul comunal (1890)	95—
5% Scris. funciare urbane	94—
5% Scris. funciare rurale	97 3/4
5% Renta amortisabilă	99—
5% Scris. urbane de Iaşĭ	85—

—✠—

Suntem rugaţĭ din partea Domnilor *Lincoln Bennett & Co,* celebrĭ fabricanţĭ de pălăriĭ englese, Sackville Street 3 Piccadilly Londra, să anunţăm că *singurul representant* în toată România al firmeĭ D-lor *Melton & Co,* este Domnul **S. FAIN** Bucureştĭ Calea Victorieĭ Nr. 52 pentru a se feri publicul de contrafacerĭ.

ULTIMA ORA

Jurnaliştiĭ expulsaţĭ din Kiel

Kiel, 13 August

Din ordinul directoruluĭ poliţieĭ din Kiel aŭ fost expulsaţĭ toţĭ jurnaliştiĭ germanĭ şi streinĭ, sosiţĭ de Duminecă, afară de aceĭ carĭ aŭ putut să arate hârtiĭ zise *în regulă.* Fireşte că toată lumea şi-a esplicat această măsură în sensul că poliţia nu vrea să lase să se împrăştie *veştĭ neplăcute.*

Redacţiile jurnalelor *Tagblatt din Kiel, Nachrichten* şi *Jurnalul de seară,* tot din Kiel, aŭ primit de la poliţie ordine tipărite să publice în ziar în privinţa sănătăţeĭ Impăratuluĭ, numaĭ ştirile oficiale. Dacă nu se vor conforma acestor ordine redactoriĭ vor fi arestaţĭ şi daţĭ în judecată; şi jurnalele vor fi secfestrate, ca unele ce excită la scandal şi neorânduealǎ publică *(offenlicher Unfergy).*

Aşa, că, de ierĭ şi chiar la Berlin funcţionariĭ telegrafuluĭ refuză să expedieze telegramele în care e vorba de sănătatea Impăratuluĭ, dacă observaţiile făcute nu sunt absolut conforme cu buletinele oficiale.

INSERŢIUNI

Botoşanĭ, 1891 Iulie 30

Domnule Ministru de Interne,

Subscrisul Şloime sin Herşcu, domiciliat în Botoşanĭ, Strada Sf. Nicolae, disp. II, No. 424, am onoare a vĕ denunţa cele ce urmează:

Duminică 28 Iulie a. c. pe la orele 2 de noapte D-l Telemaque Ergiu însoţit de soţia sa şi de un călăraş în calitate de secretar al poliţieĭ locale, mi-a călcat casa, violându'mĭ domiciliul, sculându-mĕ din somn prin bătăĭ la uşă, la deschidere sa întrodus în casă, făcêndu'mĭ observaţie că de ce la acea oră maĭ am lumină în casă. După aceia mi-a cerut să'ĭ rĕspund dacă posed autorizaţia de a ţine cârciumă, la care i-am rĕspuns că posedăm autorizaţia veche şi dacă legea cere vr'o reînoire, apoĭ a doua zi o vom face. D-l secretar de poliţie a tăbărât asupra mea bătându-mĕ cu un baston împletit; am dat alarmă cerând ajutor, după care părinţiĭ meĭ s'aŭ deşteptat şi aŭ interogat pe D-l Ergiu, că ce caută la acea oră în casă la noĭ şi pentru ce mĕ bate; eĭ aŭ suferit aceleaşĭ bătăĭ ca şi mine. Apoĭ D. Ergiu a trimis de a maĭ adus încă doĭ călăraşĭ şi treĭ fanaragiĭ şi cu forţa am fost scoşĭ la 2 jum. noaptea din casele noastre şi duşĭ la poliţie şi încarceraţĭ într'un grajd şi acolo era de faţă D. Ergiu; din ordinul D-sale s'a făcut lumină aprinzênd o lampă şi rênd pe rênd am fost aruncaţĭ la pământ şi întinşĭ, şi ne-a bătut după comanda D-luĭ Ergiu cu un băţ împletit, această operaţie ni s'a aplicat de 3 orĭ apoĭ ne-a desbrăcat şi ne-a bătut din noŭ de 3 orĭ pe fie care pe pielea goală, apoĭ l-a luat pe tatăl meŭ de barbă şi a ordonat: trântiţĭ pe câinele acest bĕtrân la zid.

D-le ministru! Suntem schinguiţĭ, maltrataţĭ la culme, tatăl meŭ este în ajun de a muri din causa bătăilor, am apelat la toate autorităţile, până în momentul de faţă D. Ergiu este tot în funcţie, cer dară ca să bine-voiţĭ a ordona telegrafic D-luĭ Procuror general ca însoţit de un medic legist, strein oraşuluĭ Botoşanĭ, să constate de urgenţă faptul ce vĕ denunţ şi gravitatea sub care ne găsim

Martorĭ aŭ fost şi sunt:

(isc) **Leiba sin Sinaiă, Ester soţia luĭ Herşcu.**

Primiţĭ vĕ rog D-le ministru stima ce vĕ păstrez aşteptând de la înălţimea D-v dreptatea.

(isc) **Şloim sin Herşcu**

D. Sloim sin Herşcu a dictat şi iscălit în presenţa noastră.

(isc) **Copel Marcus, Iţic Braişter.**

MERSUL TRENURILOR

PORNESC DIN BUCUREȘTI :

București-Iașĭ, direct de persoane. — Pleacă din Bucureștĭ la ora 7 dim., din Ploeștĭ 8,58 dim., din Buzĕŭ 11,11 dim., din Rîmnicul-Sărat 12,11 p. m., din Focșanĭ 1,20 p. m., din Mărășeștĭ 2,10 p. m., din Adjud 3,09 p. m , din Bacăŭ 5,18 p. m., din Roman 7 seara, din Pășcanĭ 8,49 s., sosește în Iașĭ 11.05 s. — Accelerat, pleacă din Bucureștĭ 9,35 seara, din Ploeștĭ 11,04 noaptea, din Buzĕŭ 12,54 noaptea, din Rîmnicul-Sărat 1,46 dim., din Focșanĭ 2.43 dim., din Mărășeștĭ 3,20 d., din Adjud 4,13 dim., din Bacăŭ 5,57 dim., din Roman, 7,13 dim., din Pășcanĭ 8.40 dim., sosește în Iașĭ la 10,45 dim.

București-Vasluĭ, Brăila-Galațĭ, direct accelerat.— Pleacă din Bucureștĭ la 7.50 seara, din Ploeștĭ 9,42 seara, din Buzĕŭ 11,41 seara, din Rîmnicu-Sărat 12,39 s., din Focșanĭ 1.37 nóptea, din Mărășeștĭ 2,15 noaptea, din Tecucĭ la 2,53 dim., din Bêrlad 4,23 dim., din Crasna la 5,28 dim., sosește în Vasluĭ la 5,52 dim. spre Galațĭ, din Buzĕŭ pleacă la 12 noaptea, din Brăila 2,31 noaptea, din Barboșĭ 3,22 d., sosește în Galațĭ 4 dim.

București-Vêrciorova, direct accelerat. — Pleacă din Bucureștĭ 6,40 seara, din Titu 7,47 seara, din Piteștĭ 9,08 seara, din Costeștĭ 9,36 dim., Slatina 10,57 seara, din Piatra Olt 11,19 seara, din Craiova 12,24 noaptea, din Filiașĭ 1,13 dim., din Turnu-Severin 3,10 dim., sosește în Vêrciorova 3,32 dim. — De persoane pleacă din Bucureștĭ 8.10 dim., din Titu 9,39 dim., din Goleștĭ 11 dim., din Piteștĭ 11.37, din Costeștĭ 12,11 p. m., din Slatina 1,46 p. m., din Piatra Olt 2 29 p. m., din Craiova, 4,04 p. m., din Filiașĭ 5,18 p. m., din Turnu-Severin 7,59 seara, sosește în Vêrciorova 8,25 s.— Fulgerul pleacă din Bucureștĭ 4,03 seara, din Titu 5.06 seara, din Piteștĭ 6,22 s., din Slatina 8,07 dim., din Craiova 9,28 seara, din Filiașĭ 10.15 seara, din Turnu-Severin 12,06 noaptea, sosește în Vêrciorova 12,28 noaptea.

București-Craiova, direct, persoane. —Pleacă din Bucureștĭ 2.48 p. m., din Titu 4.03 seara, din Goleștĭ 5.30 seara, din Piteștĭ 6 seara, din Costeștĭ 6.31 seara, din Slatina 8.32 seara, din Piatra 9.05, sosește la Craiova 10.20 s.

București-Piteștĭ, direct, persoane.—Pleacă din Bucureștĭ 6.45 d., din Titu 8.21 d., din Goleștĭ 9.46 d., sosește la Piteștĭ 10.44 d.

București-Galațĭ, direct, persoane. — Pleacă din Bucureștĭ 9.40 d., din Ploeștĭ 11.48 d., din Buzĕŭ 2.05 p. m., din Brăila 5.02 p. m., din Barboșĭ 5.59 p. m., sosește Galațĭ 6.35 seara.

Acelașĭ tren spre Tecucĭ.—Pleacă din Buzĕŭ 2.15 p. m., din R.-Sărat 3.49 p.m., din Focșanĭ 7.48 seara, din Mărășeștĭ 9.02 seara, sosește Tecucĭ 9.45 seara.

București-Predeal, direct accelerat.—Pleacă din Bucureștĭ 4.40 p. m., din Ploeștĭ 6.17 seara, din Câmpina 7.18 seara, din Sinaia 8.31 seara, sosește Predeal 9.10 seara.

Accelerat.—Pleacă din Bucureștĭ 7.35 d., din Ploeștĭ 9.44 d., din Câmpina 10.48 d., din Sinaia 12.03 p. m., sosește Predeal 12.45 p. m.

De persoane. — Pleacă din Bucureștĭ 8.50 d., din Ploeștĭ 10.48 d., din Câmpina 11.55 d., din Sinaia 1.14 p. m., sosește Predeal 1.56 p. m.

București-Giurgiu, direct, (fulger), pleacă din Bucureștĭ 5,35 dim. sosește Smârda 7,10 d. *Persoane* pleacă din Bucureștĭ gara de Nord 8 d. din Filaret 8,30 d., sosește Giurgiu 10,18 d. — *De persoane* din Bucurdștĭ. gara de Nord 5.25 p. m., din Filaret 5,58, sosește Giurgiu 7,48 s.

București-Călărașĭ Feteștĭ-Slobozia, pleacă din Bucureștĭ 7,50 dim., sosește Călărașĭ 12,20 p. m. Feteștĭ 11,53 d., Slobozia 12,05 p. m.

SOSESC IN BUCUREȘTI

Din Iașĭ 7,30 d. și la 9,55 s.
Din Vaslui-Galatz 8,40 d.
Din Predeal 11.55 d. la 8,50 s. și la 9,30 seara.
Din Galațĭ 5,10 s.
Din Vêrciorova 11.15 s. Fulgerul, la 9,25 d. acceleratu 8,25 s. persoane.
Din Craiova 12,55 p. m.
Din Piteștĭ 9,10 seara.
Din Călărașĭ 6,25 s.
Din Giurgiu 3,56 p. m. fulgerul, la 0,45 d. și 7,20 s. persoane.